

Přezkoumání správních
rozhodnutí soudem
Správní soudnictví,
rozhodování podle části páté
o.s.ř.
Ústavní soud

Anna Chamráthová

Ochrana před činností veřejné správy v rámci soudnictví

- **Soudnictví správní** – ochrana veřejných subjektivních práv
- **Soudnictví civilní** – ochrana soukromých práv, o nichž bylo rozhodnuto správním orgánem
- **Soudnictví ústavní** – ochrana ústavně zaručených práv
- Záleží na charakteru práv, do nichž veřejná správa svou činností zasáhla, a také na **formě činnosti veřejné správy**

Správní soudnictví

- Slouží k **ochraně veřejných subjektivních práv**
- Správní soudy rozhodují i o dalších věcech zákonem stanovených
- Jeden z nástrojů kontroly veřejné správy - jedna ze **záruk zákonnosti** ve veřejné správě

- Veřejná moc dle Ústavy a Listiny smí činit jen to, co jí povoluje zákon – aby toto bylo zajištěno, soudní moc má právo její činnost kontrolovat a napravovat

Právní úprava

- Základ práva na přístup k (nejen) správním soudům je obsažen v čl. 36 Listiny:

(1) Každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.

(2) Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak. Z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny.

Právní úprava II

- některé základní otázky výkonu soudní moci poté upravují Ústava a Listina, jako je například **existence Nejvyššího správního soudu**
- základní zákon v oblasti správního soudnictví – **soudní řád správní (SŘS)**, zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní
- subsidiárně se použije i část I. a III. občanského soudního řádu (§ 64 SŘS)
- zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, zákon č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ...
- *původní část V. OSŘ*

Soustava správních soudů

- **Nejvyšší správní soud** – navzdory Ústavě zřízen až SŘS
 - **vrcholný soudní orgán** ve věcech patřících do pravomoci soudů ve správním soudnictví, jeho úkolem je sjednocování judikatury (*a případné rozhodování v zákonem stanovených věcech – např. kompetenční spory*)
 - zajišťuje **jednotu a zákonnost rozhodování** rozhodováním o **kasačních stížnostech**
 - v zájmu jednotného rozhodování soudů přijímá **stanoviska** k rozhodovací činnosti soudů ve věcech určitého druhu
 - z téhož důvodu se může usnést na **zásadním usnesení**
- **krajské soudy**, resp. specializované senáty krajských soudů

Druhy řízení ve správním soudnictví

- **obecné**, směřující proti určité formě činnosti veřejné správy
 - o žalobách proti *rozhodnutím*,
 - o ochraně proti *nečinnosti* správního orgánu,
 - o ochraně před *nezákonným zásahem* správního orgánu,
 - o zrušení *opatření obecné povahy* nebo jeho částí pro rozpor se zákonem,
 - o zrušení *služebního předpisu*.
- **specifické**, nesměřující proti typu činnosti veřejné správy, ale týkající se jejího specifického úseku
 - řízení ve věcech *volebních* a ve věcech *místního a krajského referenda*,
 - řízení ve věcech *politických stran a politických hnutí*.
- **o kompetenčních žalobách.**

Základní otázky

- určení **žalobního typu**
- věcně a místně příslušný **soud** (*např. ve věcech dopravní infrastruktury podle zákona 416/2009 Sb. to je Krajský soud v Ostravě, u kompetenčních žalob NSS, stejně tak u zrušení politické strany...*)
- **aktivní legitimace** k podání návrhu (*např. u zrušení služebního předpisu to je jen náměstek ministra vnitra pro státní službu*)
- **žalovaný** (*např. u rozhodnutí může být žalovaným správní orgán, na který přešla působnost toho správního orgánu, který rozhodl v posledním stupni*)
- **lhůta** k podání žaloby
- **petit** = čeho se lze domáhat (*např. zásadně se nelze domáhat změny rozhodnutí*), resp. **způsob rozhodnutí soudu** – zásadně funguje na **kasačním principu**
- **přípustnost** (*např. požadavek vyčerpání opravných prostředků*)

Obecný průběh řízení

- **zahájení:** návrhem, resp. dnem, kdy návrh došel věcně a místně příslušnému soudu
 - u rozhodnutí, nečinnosti, nezákonného zásahu a kompetenčních věcí se návrh nazývá **žalobou**
- **účastníky** jsou navrhovatel (žalobce) a odpůrce (žalovaný) nebo ti, o nichž to stanoví zákon
- **osoby zúčastněné na řízení** = osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat

Obecný průběh řízení II – odmítnutí návrhu usnesením

- soud o téže věci již rozhodl (**res iudicata**),
- o téže věci již řízení u soudu probíhá (**litispentence**),
- nejsou splněny **jiné podmínky** řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat,
- návrh byl podán **předčasně nebo opožděně**,
- návrh byl podán **osobou k tomu zjevně neoprávněnou**,
- návrh je podle SŘS **nepřípustný**,
- ve věci má rozhodovat **civilní soud**

Forma rozhodnutí

- **rozsudek** – meritorní
- **usnesení**
 - v meritorních věcech tehdy, když tak SŘS stanoví
 - v nemeritorních věcech
 - odmítnutí
 - zastavení řízení
 - přerušování řízení
 - ...

Uspokojení navrhovatele správním orgánem po podání žaloby (§ 62 SŘS+ § 153 SŘ)

- po podání žaloby lze až do vydání rozhodnutí vydat **nové rozhodnutí nebo opatření, popřípadě provést jiný úkon**, jimiž odpůrce = správní orgán navrhovatele uspokojí
- nesmí být zasažena **práva a povinnosti třetích osob**, *ledaže s tím vyslovili souhlas*
- pokud se navrhovatel **domáhá**:
 - *zrušení rozhodnutí správního orgánu, lze jej uspokojit změnou nebo zrušením tohoto rozhodnutí v přezkumném řízení,*
 - *vyslovení nicotnosti rozhodnutí správního orgánu, lze jej uspokojit vyslovením nicotnosti rozhodnutí,*
 - *snížení trestu nebo upuštění od trestu uloženého rozhodnutím správního orgánu, lze jej uspokojit vydáním nového rozhodnutí.*
- *k vydání rozhodnutí je potřeba souhlasu nadřízeného SO, pokud je třeba doplnit řízení, je ho třeba už k zahájení řízení*

Postup uspokojení (§ 62 SŘS+ § 153 SŘ)

1. žalovaný SO **sdělí soudu**, že zamýšlí navrhovatele uspokojit a vyžádá si od něj správní spisy
2. předseda senátu soudu **stanoví lhůtu** (při jejím marném uplynutí pokračuje v řízení), v níž je třeba uspokojení
 - provést
 - oznámit navrhovateli i soudu
3. předseda senátu **vyzve navrhovatele**, aby se ve stanovené lhůtě vyjádřil, zda je postupem správního orgánu uspokojen = tímto se vzdává práva na odvolání nebo rozklad, které zároveň nemají ani ostatní účastníci
4. **zastavení řízení** – tímto dnem nabývá úkon SO právní moci nebo obdobných právních účinků (*shodně SŘ*), *přezkumné řízení proti rozhodnutí není možné*
 - navrhovatel sdělí, že je uspokojen
 - navrhovatel se nevyjádří, ale ze všech okolností případu je zřejmé, že k jeho uspokojení došlo
 - **není upraveno, co se stane s úkonem SO, pokud navrhovatel sdělí, že uspokojen není**

Žalobní „triáda“

- žaloba **proti rozhodnutí** (§ 65 odst. 1 SŘS)
 - úkon správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti
- žaloba na ochranu proti nečinnosti = **nečinnostní** (§ 79 odst. 1 SŘS)
- žaloba na ochranu před nezákonným zásahem = **zásahová** (§ 82 SŘS)
 - nezákonný zásah, pokyn nebo donucení, který není rozhodnutím

„Ve vztahu mezi žalobou proti rozhodnutí a žalobou proti nezákonnému zásahu správního orgánu má primát žaloba proti rozhodnutí a možnost úspěšně podat žalobu proti nezákonnému zásahu nastupuje teprve tehdy, pokud žaloba proti rozhodnutí nepřipadá v úvahu. Účastník řízení tedy nemůže volit, kterou z těchto žalob bude považovat za výhodnější a které řízení bude žalobou iniciovat.“

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 Aps 3/2004-42, publ. pod č. 720/2005 Sb. NSS)

Správní rozhodnutí podle SŘ

- **Správní akt** = výstup veřejné správy, jímž se projevuje navenek, splňující určité znaky
 - **Externí** – směřující VNĚ veřejnou správu, vůči jejím adresátům
 - **Individuální** – určuje konkrétní práva a povinnosti konkrétní osoby
 - **Veřejně mocenský** (jednostranný)
 - Vydaný **vykonavatelem veřejné správy**
 - Vydaný na **základě zákona**
 - Vydaný ve **správním řízení**

= **materiální pojetí rozhodnutí** (tj. nezáleží na jeho označení)

(Rozhodnutím správní orgán v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá, nebo v zákonem stanovených případech rozhoduje o procesních otázkách - § 67 odst. 1 SŘ)

Správní rozhodnutí podle SŘS - § 65 odst. 1

- úkon správního orgánu, jímž se **zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti**
 - judikatura dovodila, že postačí pouhá **dotčenost na právech** – *např. rozhodnutí o zastavení řízení uvedenou definici zcela nenaplnuje*

*„Žalobní legitimace musí být dána pro všechny případy, kdy je **dotčena právní sféra žalobce**, tj. kdy se jednostranný úkon správního orgánu, vztahující se ke konkrétní věci a konkrétním adresátům, závazně a autoritativně dotýká jejich právní sféry. Nejde tedy o to, zda úkon správního orgánu založil, změnil, zrušil či závazně určil práva a povinnosti žalobce, nýbrž o to, zda se - podle tvrzení žalobce v žalobě - **negativně projevil v jeho právní sféře.**“*

(NSS sp. zn 6 A 25/2002, 906/2006 Sb. NSS)

Dotčenost na právech

*„Aktivní žalobní legitimace v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu bude dána vždy tehdy, pokud s ohledem na tvrzení žalobce není možné zjevně a jednoznačně konstatovat, že **k zásahu do jeho právní sféry v žádném případě dojít nemohlo.**“*

(Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005-86, publ. pod č. 1764/2009 Sb. NSS)

„Ustanovení § 65 odst. 1 SŘS nelze interpretovat doslovným jazykovým výkladem, ale podle jeho smyslu a účelu tak, že žalobní legitimace je dána pro všechny případy, kdy se úkon správního orgánu, vztahující se ke konkrétní věci a konkrétním adresátům, dotýká právní sféry žalobce.“

(podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, publ. pod č. 906/2006 Sb. NSS)

Správní rozhodnutí podle SŘS II

≠ **správní rozhodnutí ve smyslu SŘ!**

1. může se jednat např. i o rozhodnutí podle daňového řádu
 2. definice se plně nepřekrývají – vymezení rozhodnutí v SŘS je autonomní, zcela nezávislé na vymezení rozhodnutí dle SŘ
 - úkon, který je podle SŘ (či DŘ) tzv. úkonem podle části IV., může být vyhodnocen jako rozhodnutí pro účely SŘS (*např. zajišťovací a exekuční příkazy podle DŘ*)
 - úkon, který je podle SŘ (či DŘ) rozhodnutím, nemusí být vyhodnocen jako rozhodnutí pro účely SŘS
- ***materiální pojetí*** rozhodnutí, později konkretizováno na ***materiálně-formální***

Materiální pojetí rozhodnutí

„Pojem „rozhodnutí“ ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. je třeba chápat v materiálním smyslu jako jakýkoliv individuální právní akt vydaný orgánem veřejné moci z pozice jeho vrchnostenského postavení. Námitky, že rozhodnutí nemělo příslušnou formu a nebylo vydáno v žádném řízení, je nutno odmítnout již proto, že potřeba soudního přezkumu faktických správních rozhodnutí je ještě intenzivnější právě tam, kde správní orgán nepostupuje předem stanoveným a předvídatelným způsobem podle příslušného procesního předpisu.“

(NSS sp. zn. 1 Afs 147/2005, 926/2006 Sb. NSS)

Materiálně – formální pojetí

*„V minulosti zastávaly správní soudy velmi široké materiální pojetí rozhodnutí. Toto pojetí však bylo postupem času korigováno rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu. Pro rozlišení rozhodnutí a zásahu je třeba zohlednit **formální znak**, který spočívá v tom, že u rozhodnutí jsou dány požadavky na formu, které u zásahu nejsou.“*

(NSS 6 As 102/2018 – 39)

Žaloba proti rozhodnutí - legitimace

- každý, kdo tvrdí, že byl na svých právech rozhodnutím zkrácen – tj. stačí tvrzení
- účastník řízení před správním orgánem, který tvrdí, že postupem správního orgánu byl zkrácen na právech, která jemu přísluší, takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí
- **zvláštní žalobní legitimace k ochraně veřejného zájmu**
 - správní orgán, o kterém to stanoví zákon (*neexistuje*)
 - nejvyšší státní zástupce, jestliže k podání žaloby shledá závažný veřejný zájem
 - veřejný ochránce práv, jestliže k podání žaloby prokáže závažný veřejný zájem
 - ten, komu toto oprávnění výslovně svěřuje zvláštní zákon nebo mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu
- specifické – žaloby ve věcech samosprávy

Nepřípustnost – soud usnesením odmítne

- žalobce **nevyčerpal řádné opravné prostředky** v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného,
 - **výjimka**: obrana proti „*nekonečnému koloběhu správních rozhodnutí, který spočívá v tom, že odvolací orgán opakovaně a toliko formálně ruší rozhodnutí vadná rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a věc mu opakovaně vrací k dalšímu řízení.*“ (NSS, sp. zn. 4 As 289/2015)
- jde o rozhodnutí správního orgánu v **soukromoprávní věci**, vydané v mezích zákonné pravomoci správního orgánu – *tj. věc má být přezkoumávána podle části V. OSŘ*
- jediným důvodem žaloby je tvrzená **nicotnost** napadeného rozhodnutí, a žalobce se **nedomáhal** vyslovení této nicotnosti v řízení před správním orgánem,
- žaloba směřuje jen proti **důvodům rozhodnutí**,
- žalobce se domáhá se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle zákona **vyloučeno = kompetenční výluky**. (*viz následující slide*)

Kompetenční výluky

- vyloučeny jsou dle SŘS úkony správního orgánu:
 - které **nejsou rozhodnutími**,
 - **předběžné povahy**,
 - jimiž se **upravuje vedení řízení** před správním orgánem,
 - jejichž vydání závisí **výlučně na posouzení zdravotního stavu osob nebo technického stavu věcí**, pokud *sama o sobě neznamenají právní překážku výkonu povolání, zaměstnání nebo podnikatelské, popřípadě jiné hospodářské činnosti*, nestanoví-li zvláštní zákon jinak,
 - o **nepřiznání nebo odnětí odborné způsobilosti** fyzickým osobám, pokud *sama o sobě neznamenají právní překážku výkonu povolání nebo zaměstnání nebo jiné činnosti*,
 - jejichž přezkoumání **vylučuje zvláštní zákon**.

Petit = čeho se lze domáhat = způsob rozhodnutí soudu

- **zrušení** rozhodnutí správního orgánu (*lze zároveň zrušit i rozhodnutí nižšího stupně*) + **vrácení** správnímu orgánu – *vázanost právním názorem*
 - pro **nezákonnost**
 - pro **vady řízení**
 - pro **překročení nebo zneužití** zákonem stanovených **mezí správního uvážení**
- **vyslovení nicotnosti** rozhodnutí správního orgánu
 - soud provádí i bez návrhu
 - vztahuje se i na rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci, která by jinak byla řešena podle části V. OSŘ
- upuštění nebo snížení trestu za správní delikt – tzv. **moderační právo soudu**
- nedůvodná žaloba se rozsudkem **zamítá**

Moderační právo soudu

- výjimka z *kasačního principu*, na němž je správní soudnictví založeno – **soud mění rozhodnutí správního orgánu**

= může upustit od trestu za správní delikt nebo jej v zákonem dovolených mezích snížit

- **podmínky:**

1. rozhodnutí, jímž je uložen **trest za správní delikt** (*tj. nejen přešupek, ale třeba i pořádková pokuta!*)
2. **není důvod toto rozhodnutí rušit**
3. trest byl uložen ve **zjevně nepřiměřené výši**
4. žalobce uplatnění moderačního práva **navrhnul** (*tj. soud nemůže sám od sebe*)
5. v zásadních otázkách je možné **vyjít ze skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán**, *tj. případné dokazování soudem je v nezásadních otázkách*

Vybrané otázky žaloby proti rozhodnutí

- žaloba se podává ve lhůtě **dvou měsíců** od doručení rozhodnutí *s výjimkou pro žalobce se zvláštní legitimací*
- žaloba **nemá odkladný účinek**, lze jej ale na návrh přiznat
- žaloba musí obsahovat **žalobní body** = vysvětlení, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné
- napadené výroky správního rozhodnutí soud přezkoumává **jen v rozmezí těchto žalobních bodů** – jelikož se jedná o důvody právní i skutkové, jedná se o tzv. **plnou jurisdikci**
 - **výjimka**: nicotnost se vyslovuje i bez návrhu žalobce
- vychází se ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu

Nečinnostní žaloba

- kvalifikovaná **nečinnost** – žalobce vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně a rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení stále nebylo vydáno
- nedůvodná žaloba se zamítá
- jinak soud rozsudkem uloží správnímu orgánu **povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení** a stanoví k tomu **přiměřenou lhůtu**

Zásahová žaloba

- **legitimace** – ten, kdo tvrdí, že byl zkrácen na svých právech zásahem zaměřeným přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo
- zásah musí být **trvající** nebo musí trvat jeho důsledky nebo alespoň hrozit jeho opakování
- musí být bezvysledně **vyčerpány jiné možné prostředky nápravy**
- soud rozsudkem **určí, že zásah byl nezákonný, zakáže** správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva **pokračoval**, a **přikáže**, aby, je-li to možné, **obnovil** stav před zásahem
- „jen“ určení nezákonnosti
 - není nutné, aby byly vyčerpány jiné prostředky nápravy
 - není nutné, aby zásah trval, trvaly jeho důsledky nebo hrozilo jeho opakování

Kompetenční žaloby

- správní úřad a orgán územní, zájmové nebo profesní samosprávy,
- orgány územní, zájmové nebo profesní samosprávy navzájem,
- ústřední správní úřady navzájem.

- příslušný je NSS

- legitimace:
 - správní orgán, který je stranou kompetenčního sporu
 - ten, o jehož právech nebo povinnostech bylo nebo mělo být rozhodováno v řízení před správním orgánem.

Opravné prostředky ve správním soudnictví

- správní soudnictví je **jednoinstanční**
- opravné prostředky jsou tedy svou povahou **mimořádné**
- 2 druhy:
 - **kasační stížnost**
 - **obnova řízení**

Kasační stížnost

= opravný prostředek proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, který lze podat jen ze zákonem stanovených důvodů (*nezákonnost, vada řízení, zmatečnost...*)

- **nepřípustnost:**

- ve věcech volebních
- u některých procesních otázek

- **nepřijatelnost:**

- kasační stížnost, která ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele
- rozhodnutím může NSS také zrušit rozhodnutí správních orgánů
- **nemá odkladný účinek**, lze jej ale na návrh přiznat

Obnova řízení

- vyšly najevo **důkazy nebo skutečnosti**, které bez viny účastníka nebyly nebo nemohly být v původním řízení uplatněny, popřípadě bylo jinak rozhodnuto o předběžné otázce, jestliže výsledek obnoveného řízení může být pro něj příznivější
- jen návrhové řízení
- rozhoduje soud, který vydal původní rozhodnutí
- **přípustnost:**
 - rozsudky ve věcech ochrany před zásahem správního orgánu
 - rozsudky ve věcech politických stran a politických hnutí
 - nikoli proti rozhodnutí o kasační stížnosti
 - nikoli, pokud směřuje jen proti důvodům rozhodnutí nebo výroku o nákladech

Řízení podle části V. OSŘ

- zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
- část V. = řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem
- § 244 odst. 1 – **pravomocné rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci**
- **správní orgán** = orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, orgán zájmové nebo profesní samosprávy, popřípadě smírčí orgán zřízený podle zvláštního právního předpisu
- *(správní orgán podle SŘ = orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, jiný orgán, právnická a fyzická osoba, pokud vykonává působnost v oblasti veřejné správy)*
- **rozhodnutí dle OSŘ** = práva nebo povinnosti jím byla založena, změněna, zrušena, určena nebo zamítnuta

Výjimky

- rozhodl-li o sporu nebo o jiné právní věci rozhodce nebo stálý rozhodčí soud, nebo rozhodčí komise spolku
- jestliže se rozhodnutí správního orgánu v důsledku námitek nebo jiného obdobného úkonu účastníka právního poměru učiněného před správním orgánem podle zvláštního zákona zrušuje nebo pozbývá účinnosti,
- odkázal-li podle zvláštního právního předpisu správní orgán účastníky právního poměru s jejich nároky na řízení před soudem.

Rozlišení mezi správním a civilním soudnictvím

- Povaha dotčených práv – rozlišení musí provést ***sama osoba obracející se na soud***
- Některé otázky vyřešila judikatura, nicméně:
 - zákon může autoritativně stanovit pravomoc soudu, což může i odporovat povaze dotčených práv
 - *příklad*: rozhodnutí o vyvlastnění
- Jistota: § 249 odst. 2 OSŘ pro účely řízení podle části V. stanoví, že krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně *ve věcech vkladu práva k nemovitým věcem* (jinak jsou obecně příslušné okresní soudy)
- § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb., **o rozhodování některých kompetenčních sporů** – zvláštní senát

Právní úprava řízení

- kromě části V. OSŘ se přiměřeně užití i jeho části I. – IV.
- návrh se vždy nazývá **žalobou**, která bez návrhu *nemá odkladný účinek*
- podává se ve lhůtě *dvou měsíců* od doručení rozhodnutí
- nutné je vyčerpat *řádné opravné prostředky*
- **účastníci**: žalobce a účastníci původního řízení před správním orgánem – tj. správní orgán nikoli!

Právní úprava řízení II

- *plná jurisdikce*
- soud není vázán skutkovým stavem, který zjistil správní orgán - může jej ale vzít za svůj
- rozsudek soudu **nahrazuje** původní rozhodnutí správního orgánu
- opravné prostředky – odvolání a dovolání

Ústavní soudnictví

- slouží k ochraně **ústavnosti**
- je možné bránit se proti vybraným formám činnosti veřejné správy
- upraveno zákonem č. 182/1993 Sb., o **Ústavním soudu**
 - přiměřeně se použije i celý OSŘ a jeho prováděcí předpisy

Řízení o zrušení právního předpisu nebo jeho jednotlivých ustanovení

- „jiný předpis než zákon“ – tj. i externí normativní správní akty
- postačí „pouhá“ **nezákonnost**
- lze nálezem zrušit ke stanovenému dni

Subjekty oprávněné k podání návrhu

- vláda,
- skupina nejméně 25 poslanců nebo skupina nejméně 10 senátorů,
- senát a plénum Ústavního soudu v souvislosti s rozhodováním o ústavní stížnosti,
- ten, kdo podal ústavní stížnost, pokud důvodem jejího podání je uplatnění napadeného předpisu, nebo ten, kdo podal návrh na obnovu řízení za stejné podmínky,
- zastupitelstvo kraje,
- Veřejný ochránce práv,
- Ministerstvo vnitra, jde-li o návrh na zrušení obecně závazné vyhlášky obce, kraje nebo hlavního města Prahy za podmínek stanovených v zákonech upravujících územní samosprávu,
- věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad, jde-li o návrh na zrušení nařízení kraje nebo hlavního města Prahy za podmínek stanovených v zákonech upravujících územní samosprávu,
- ředitel krajského úřadu, jde-li o návrh na zrušení nařízení obce za podmínek stanovených v zákonu o obcích,
- zastupitelstvo obce, jde-li o návrh na zrušení právního předpisu kraje, do jehož územního obvodu obec náleží
- soud, pokud při své rozhodovací činnosti dojde k závěru, že aplikovaný předpis je nezákonný

Řízení o ústavní stížnosti

- fyzické a právnické osoby
- proti **zásahu orgánu veřejné moci**

= rozhodnutí, opatření nebo jiný zásah orgánu veřejné moci – tj. pokrývá různé formy činnosti veřejné správy

- předchozí vyčerpání procesních **opravných prostředků** – těch, s jejichž uplatněním je spojeno zahájení soudního, správního nebo jiného právního řízení (*výjimkou je návrh na obnovu řízení a stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele*)
- **účastníci**: stěžovatel a orgán veřejné moci, proti jehož zásahu ústavní stížnost směřuje; ostatní účastníci předchozího řízení, z něhož stížností napadené rozhodnutí vzešlo, jsou **vedlejšími účastníky**

Děkuji Vám za pozornost